

GEMEENTE HILVERSUM
POSTBUS 9900
1201 GM HILVERSUM

BEZOEKADRES:
RAADHUIS
DUDOKPARK 1
TELEFOONNUMMER: 14 035
WWW.HILVERSUM.NL

Albertus Perk
cc. gemeenteraad
cc. college van B&W
cc. pers

DATUM 17 februari 2021
ZAAKNUMMER 715429
BEHANDELD DOOR J. Grunfeld
TELEFOON (035) 629 2878
UW KENMERK Omgevingswet
BIJLAGEN -
BETREFT Invoering Omgevingswet en cultureel erfgoed

Geacht bestuur,

In november 2020 heeft u ons namens de Hilversumse Historische Kring 'Albertus Perk' een brief gestuurd met een aantal vragen over het effect van de invoering van de Omgevingswet per 1 januari 2022 en de omgang met het culturele erfgoed binnen Hilversum en de positie van erfgoedverenigingen als belanghebbende partij.

Met de invoering van de Omgevingswet, verwacht op 1 januari 2022, worden niet minder dan 26 bestaande wetten op het gebied van de fysieke leefomgeving samengebracht onder een wet. Dit geldt ook voor een deel van de wetgeving op het gebied van erfgoed. Het doel van de Omgevingswet is te zorgen voor een balans tussen het beschermen van bestaande kwaliteiten van de fysieke leefomgeving en het mogelijk maken van nieuwe ontwikkelingen. De wet beoogt te zorgen voor een betere informatievoorziening (overzichtelijkere regelgeving), een betere en meer integrale benadering van de fysieke leefomgeving, snellere besluitvorming, meer ruimte voor maatwerk en meer ruimte voor het betrekken van de omgeving. De Omgevingswet is een grote stelselherziening waarop wij ons als gemeente Hilversum voorbereiden. Naast dat wij ingaan op uw 8 specifieke vragen stellen wij voor de Omgevingswet te agenderen voor het Erfgoedgesprek van 11 maart 2021. Hieronder herhalen wij eerst uw vraag (*cursief*) en daarna volgt ons antwoord.

1. *Worden erfgoedambtenaren en (leden van) de Commissie Welstand en Monumenten (CWM) in voldoende mate betrokken bij de voorbereiding van de Omgevingswet?*

De voorbereiding op de Omgevingswet raakt een groot aantal vakdisciplines en processen binnen de gemeente. De inhoudelijke specialisten, zoals erfgoedambtenaren, zijn hierbij in voldoende mate betrokken. Onderdeel van de invoering van de Omgevingswet is het instellen van een gemeentelijke adviescommissie Ruimtelijke Kwaliteit. Wettelijk dient deze commissie minimaal te adviseren bij de aanvraag van omgevingsvergunningen voor een rijksmonument. Het is aan de gemeenteraad van Hilversum om de reikwijdte van advisering van deze adviescommissie vast te stellen. In het proces om hiertoe te komen betrekken we ook de huidige commissie Welstand en Monumenten (CWM en de bestaande adviescommissie Ruimtelijke Kwaliteit (ARK).

2. *Hoe worden de Hilversumse Historische Kring 'Albertus Perk' en de andere Hilversumse erfgoedinstellingen betrokken bij de voorbereiding van c.q. de ontwikkeling van de invoering van de Omgevingswet?*

Graag betrekken wij de erfgoedverenigingen bij de voorbereiding om te komen tot de Omgevingsvisie en later het Omgevingsplan. Een Omgevingsvisie is een strategische visie voor de lange termijn voor de gehele fysieke leefomgeving. Een Omgevingsvisie gaat in op de samenhang tussen ruimte, water, milieu, natuur, landschap, verkeer en vervoer, infrastructuur en cultureel erfgoed. De gemeente Hilversum is in september 2019 begonnen met het voorbereiden van de Omgevingsvisie. Wij hechten veel waarde aan het betrekken van zo veel mogelijk en diverse groepen van inwoners, ondernemers en andere stakeholders in het participatieproces. In het (herziene) Plan van Aanpak wordt het belang van cultureel erfgoed benoemd, waarbij 'handhaven bescherming en versterken zichtbaarheid en beleefbaarheid cultureel erfgoed' een uitgangspunt is om te komen tot de Omgevingsvisie Hilversum 2040.

Het Omgevingsplan is in zekere zin te vergelijken met het huidige bestemmingsplan. Ook bij het vaststellen van (een deel van) het Omgevingsplan zal de gemeente zorgen dat er ruimte is voor de inbreng van diverse stakeholders (participatie), net zoals dat nu gebeurt bij het opstellen van een bestemmingsplan.

3. *Heeft de Gemeente Hilversum een analyse gemaakt van het Hilversumse culturele erfgoed op basis waarvan een toereikend beschermingsregime dient te worden opgenomen in het omgevingsplan?*

Er is thans geen analyse nodig in de aanloop naar de inwerkingtreding van de Omgevingswet. Want bij inwerkingtreding van de Omgevingswet blijft de huidige bescherming van het cultureel erfgoed van rechtswege in stand. Bij eventuele toekomstige voorstellen om de bescherming te veranderen of anderszins ruimtelijke kaders aan te passen, dan dient er op dat moment een analyse van bestaande waarden plaats te vinden.

4. *Hoe geeft de gemeente invulling aan de opstelling van regels ter bescherming van de omgeving van monumenten? Dit zou bijvoorbeeld kunnen door de functie 'omgeving van een monument' toe te voegen aan een locatie en daar een vergunningsplicht of algemene (welstand)regels aan te koppelen.*

Het is op dit moment nog onbekend op welke wijze wij straks invulling geven aan de bescherming van de omgeving van monumenten. Het is te vroeg om nu al keuzes te maken over het al of niet opnemen van de functie 'omgeving van een monument' in het omgevingsplan. Op dit moment wordt er gewerkt aan de Omgevingsvisie en pas daarna zullen de ambities voor Hilversum 2040 op het gebied van de fysieke leefomgeving worden omgezet naar eventuele programma's en het Omgevingsplan. Overigens is duidelijk dat er in een groot deel van Hilversum al een sterke bescherming geldt voor de omgeving van monumenten, namelijk in die delen die zijn aangewezen als beschermd stadsgezicht.

5. *Het gemeentelijk beleid ten aanzien van erfgoed en monumenten en de daarbij behorende toetsingscriteria zijn (voor monumenteneigenaren) niet gemakkelijk te vinden op de website van de Gemeente Hilversum. Dit geldt ook voor de agenda's en verslagen van de Commissie Welstand en Monumenten (CWM).*

Terecht vraagt u aandacht voor de vindbaarheid van relevante beleidsstukken. Wij gaan op korte termijn kijken hoe we de vindbaarheid van deze stukken kunnen verbeteren. Overigens is ook een van de peilers onder de invoering van de Omgevingswet het Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO). Het DSO moet zorgen voor een betere informatievoorziening en een plek waar alle relevante regelgeving over de fysieke leefomgeving bij elkaar staat. De ambitie is dat in de toekomst via het DSO voor elk perceel eenvoudig inzichtelijk is welke beleidsstukken of regelgeving van toepassing is op dat perceel. Om daar te komen zal het DSO ook na invoering van de Omgevingswet verder worden doorontwikkeld.

6. *De Omgevingswet markeert een fundamentele omslag van toetsen achteraf (van normen stellen, toetsen en sanctioneren) naar samen met de samenleving doelen stellen en vastleggen in een*

omgevingsvisie. Een initiatiefnemer zal moeten bijdragen aan de maatschappelijke doelen en zelf de (burger)participatie moeten organiseren. Wat gaat dit betekenen voor de betrokkenheid van de Hilversumse Historische Kring 'Albertus Perk' en andere erfgoedinstellingen? Gelijktelling aan omwonende burgers?

Inderdaad stimuleert de Omgevingswet om op een goede manier de omgeving en samenleving te betrekken door middel van een participatieproces. Het is goed om hierbij onderscheid te maken tussen trajecten waarvoor de gemeente verantwoordelijk is, zoals bijvoorbeeld het opstellen van de Omgevingsvisie, en situaties waarbij een initiatiefnemer verantwoordelijk is voor het betrekken van de samenleving bij een nieuw ruimtelijk initiatief. In dit laatste geval is het dus ook de verantwoordelijkheid van de initiatiefnemer om omwonenden en andere belanghebbenden in het participatieproces te betrekken. De positie van de Erfgoedverenigingen verandert niet door de Omgevingswet.

7. *Kunt u onze vrees wegnemen dat bij de komst van de Omgevingswet de bescherming van gemeentelijke monumenten en de regels rondom welstand worden teruggeschroefd?*

Er is geen reden om aan te nemen dat als gevolg van de invoering van de Omgevingswet de bescherming van (gemeentelijke) monumenten minder groot wordt. Op het gebied van welstand is het goed om kritisch te blijven naar hoe wij processen hebben georganiseerd en of wij dit kunnen vereenvoudigen. Of in sommige gevallen vermindering van regelgeving haalbaar is, zonder dat hiervan de kwaliteit van de fysieke leefomgeving onevenredig nadeel van ondervindt. Het gaat hierbij om bijvoorbeeld te onderzoeken onder welke voorwaarden ambtelijke toetsing voldoende is.

8. *Kunt u onze vrees wegnemen dat bij de integrale afweging het belang van het monument in de politieke afweging ondergeschikt raakt aan andere belangen zoals bijvoorbeeld de energietransitie, de stikstofdiscussie, economie en woonafspraken?*

Nee. Een integrale afweging betekent dat op basis van goed inzicht in alle belangen een afweging wordt gemaakt. Dat betekent dat in de praktijk bij een besluit op basis van een integrale afweging aan sommige belangen meer en aan andere minder tegemoet gekomen wordt. Het is niet zo dat op voorhand het belang van cultureel erfgoed altijd voorop zal staan.

Wij hopen u hiermee meer inzicht te hebben gegeven over hoe wij als gemeente Hilversum ons aan het voorbereiden zijn op de invoering van de Omgevingswet. Wij zijn blij met de betrokkenheid van de Historische Kring 'Albertus Perk' bij het behoud en versterken van het cultureel erfgoed binnen onze gemeente. Naast ons voorstel om het onderwerp Omgevingswet te agenderen voor het eerstvolgende erfgoedgesprek op 11 maart 2021, hopen we daarnaast ook op een actieve inbreng van een zo groot mogelijke en diverse groep inwoners, ondernemers en andere belanghebbenden in het proces om te komen tot de Omgevingsvisie Hilversum2040. Dit gezegd hebbende is uiteraard ook de Historische Kring 'Albertus Perk' van harte uitgenodigd om actief deel te nemen aan het participatieproces ten behoeve van de Omgevingsvisie.

Hoogachtend,

Burgemeester en wethouders van Hilversum,
de gemeentesecretaris,

de burgemeester,

D. Emmer

P.I. Broertjes

04 NOV. 2020

Zaaktypegroep

info

Aan het College van Burgemeester & Wethouders van de gemeente Hilversum

Postbus 9900

1201 GM Hilversum

Betreft: Omgevingswet

Hilversum, 3 november 2020

Geacht College,

Graag vragen wij uw aandacht voor het volgende.

Dit voorjaar is de komst van de **Omgevingswet** uitgesteld. De invoering ervan zal ingaan per 1-1-2022. Daarbij gaat de huidige wet- en regelgeving met betrekking tot de leefomgeving van rechtswege over in een **omgevingsplan**.

De Omgevingswet zal ook nieuwe verantwoordelijkheden voor de gemeente inhouden, namelijk de bescherming van werelderfgoed en archeologische Rijksmonumenten. Daarnaast moet de gemeente regels opstellen voor de omgeving van een monument. De Omgevingswet introduceert de **omgevingscommissie** die meer vakgebieden omvat dan de monumentencommissie. De advisering wordt meer integraal.

Wij achten het wenselijk een intensiever contact met u te hebben over de gedachte implementatie van de Omgevingswet in Hilversum. In dit kader leggen wij u bij voorbaat de volgende vragen en aandachtspunten voor:

1. Worden erfgoedambtenaren en (leden van) de Commissie Welstand en Monumenten (CWM) in voldoende mate betrokken bij de voorbereiding van de Omgevingswet?
2. Hoe worden de Hilversumse Historische Kring 'Albertus Perk' en de andere Hilversumse erfgoedinstellingen betrokken bij de voorbereiding van c.q. de ontwikkeling van de invoering van de Omgevingswet?
3. Heeft de Gemeente Hilversum een analyse gemaakt van het Hilversumse culturele erfgoed op basis waarvan een toereikend beschermingsregime dient te worden opgenomen in het omgevingsplan?
4. Hoe geeft de gemeente invulling aan de opstelling van regels ter bescherming van de omgeving van monumenten? Dit zou bijvoorbeeld kunnen door de functie 'omgeving van een monument' toe te voegen aan een locatie en daar een vergunningsplicht of algemene (welstand)regels aan te koppelen.
5. Het gemeentelijk beleid ten aanzien van erfgoed en monumenten en de daarbij behorende toetsingscriteria zijn (voor monumenteneigenaren) niet gemakkelijk te vinden op de website van de Gemeente Hilversum. Dit geldt ook voor de agenda's en verslagen van de Commissie Welstand en Monumenten (CWM).
6. De Omgevingswet markeert een fundamentele omslag van toetsen achteraf (van normen stellen, toetsen en sanctioneren) naar samen met de samenleving doelen stellen en vastleggen in een omgevingsvisie. Een initiatiefnemer zal moeten bijdragen aan de maatschappelijke doelen en zelf de

(burger)participatie moeten organiseren. Wat gaat dit betekenen voor de betrokkenheid van de Hilversumse Historische Kring 'Albertus Perk' en andere erfgoedinstellingen? Gelijkstelling aan omwonende burgers?

7. Kunt u onze vrees wegnemen dat bij de komst van de Omgevingswet de bescherming van gemeentelijke monumenten en de regels rondom welstand worden teruggeschroefd?
8. Kunt u onze vrees wegnemen dat bij de integrale afweging het belang van het monument in de politieke afweging ondergeschikt raakt aan andere belangen zoals bijvoorbeeld de energietransitie, de stikstofdiscussie, economie en woonafspraken?

Met vriendelijke groet,
Hilversumse Historische Kring 'Albertus Perk'

A handwritten signature in blue ink, which appears to read 'Erik van den Berg', is written over the printed name.

Erik van den Berg, voorzitter